

TALOUSARVIOALOITE 268/2014 vp

Kestävän kehityksen kaivosrahaston perustaminen

Eduskunnalle

Suomen maaperän rikkaudet ovat alkaneet herättää kiinnostusta kaivosliiketoimintaan sijoittavissa tahoissa aina kansainvälistä tasoa myöten. Taannoin tehdyn kanadalaisen katsauksen mukaan Suomi on maailman toiseksi houkuttelevin paikka investoida kaivosteollisuuteen. Silti meillä ei tehdä yhtä suuria investointeja kuin esimerkiksi Ruotsissa sikäläisen valtionyhtiön Luossavaara-Kiirunavaara Ab:n (LKAB) yli miljardin euron investoinnit Kiirunan Svappavaaran louhoksiin.

Kaivostoiminta tarvitsee tuotantoa käynnistettäessä ja laajennettaessa mittavia investointeja. Suomessa ei ole investoitu riittävästi yksityistä rahaa kaivostoimintaan ja monet maamme suurimmista kaivoksista ovatkin ulkomaisten omistajien hallussa. Ruotsissa kaivostoiminnan suurin toimija on valtionyhtiö LKAB. Suomessakin tarvitaan valtion panostusta malmi- ja mineraalivarojen hyödyntämiseen.

Kaivosalan dynaamiset vaikutukset yhteiskuntaan ovat merkittävät. Yhden kaivostyöpaikan on arvioitu merkitsevän jopa 2,5—3,5 muun työpaikan syntymistä. Dynaamiset vaikutukset koskevat niin logistiikkaa, kalustohankintoja, ylläpitotehtäviä kuin koko arvoketjua. Metallikai-

vokset muodostavat arvoketjun metallurgisten tuotantolaitosten kanssa, jollaisia on muun muassa Kokkolassa ja Harjavallassa. Sekä tämän arvoketjun pitämisen Suomessa että korkean jalostusarvon tuotannon tulee olla kotimaisen elinkeinopolitiikan keskiössä. Metalliteollisuuden osuus Suomen viennistä on merkittävä.

Kaivosten kotimaisen omistuksen tukeminen on tärkeää. Kotimaisen omistuksen ja kaivostoiminnan kehittämisen vuoksi Suomeen tarvitaan valtiollinen kaivosrahasto, joka investoi kaivos-hankkeisiin ja tukee korvaavia elinkeinohankkeita tilanteissa, joissa kaivosten elinkaari tulee päätökseen ja kaivospaikkakunnalla tarvitaan uusia elinkeinoja. Kaivosrahaston perustamiseen tarvitaan alkupanostus ja samalla on aloitettava rahaston tulevan rahoituksen valmistelu erillisen kaivosveron kautta.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2015 talousarvioon luvun 32.20 perusteluihin lausuman, että eduskunta edellyttää hallituksen edistävän pikaisesti kestävän kehityksen kaivosrahaston perustamista.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2014

Jari Myllykoski /vas